

Maie Niit: “Kriis ei loe, Otepää Lihatoöstus areneb ikka!”

HEIMAR LENK
tekst ja pildid

heimar.lenk@riigikogu.ee

Majanduse madalseisu ja kriiside kiuste avati 21. oktoobril Otepää Lihatoöstuses rekonstrueeritud singi-tootmiskäitis.

Piduliku sündmuse ajal tegin palju pilte, aga üks neist sai eriline. Palusin poseerima kolm, kelle kohta öeldi eriliselt sooje sõnu. Nendeks on Otepää Lihatoöstuse Edgar juht ja asutaja Maie Niit ning abielupaar Malle ja Jaan Pentsa (**pildil paremal, Maie Niit keskel**).

Nad kõik on üheskoos töötanud ligi 20 aastat, oma oskusi ja hinge ettevõtte arengule pühendades.

Tulemus on näha: eranditult kohaliku toorainet ehk ümberkaudsete talude toodangut kasutav lihatööstus on raskustele vaatamata vastu pidanud, eesti toidu marki kõrgel hoidnud, eestlaste rahvusmenüüd rikastanud. Erilisest töösuhetumisest räägib ka toik, et ei Malle ega Jaan ole nende pikkade aastate jooksul puudunud töölt mitte ühtki päeva.

Uus tootmisüksus

21. oktoober oli Otepää Lihatoöstusele tähtis päev – astuti taas samm Euroopa poole. Lumivalged laed, seintel säten-dav kahhel, torud roostevabast terasest. Lausa lust vaadata! Ja tooted peavad nüüdsest veelgi maitsvamad tulema. Edgari juht ja kogu tegevuse eestvedaja Maie Niit tuli Otepääle Tartust ja 1992. aastast alustas tema ettevõtte Vana-Otepääl oma edulugu.

Tööpere kogunes tähtsat päeva tähistama ja üksteist õnnitlema. Tänu sõnad projekteerijaile ja ehitajaile, kiidusõnad vallavalitsuse ja külakogukonna poolt. Kõige suurema aplausi teenisid need, kes päevast päeva oma tubli tööga tõestavad, et ka kaugel Tallinnast on edukas ettevõtlus võimalik.

Poolsada inimest on aastaid regulaarselt tööd saanud, kohalikel talupidajatel on võimalus oma-toodetud liha siinsamas müüa. Just kodumaisest toorainest eesti toidu valmistamine on olnud üks eesmärke, millest püütakse ka rasketel aegadel lähtuda.

President Toomas Hendrik Ilves on pidanud Otepää lihameistrite tööd ja kaasalöömist kodukandi arendamisel tähtsa auhinna vääriliseks. Nüüd ripub see ettevõtte peasissekäigu kõrval seinal ja tuletab meelde, et siin osatakse maaelu austada ja ettevõtlust arendada.

Ligi kakskümmend aastat on Otepää linna külje all tegutsenud lihatööstus, mis kuulus kaugemalgi. Maitsvat Nuustaku vorsti ja sinki ostetakse meelsasti Tallinna keskturnul, Solarise keskuse kaubamajas, Nõmme turul ja paljudes teistes kohtades. Otepääl asub ettevõtte esinduskauplus, mille juurde kuulub restoran ja isegi hotell.

**Täna, 2. novembril, on hingede päev!
Austagem lahkunuid küünlaid süüdates – nad leiavad tee meie juurde!**

Juhtkiri

Andkem ometi oma lastele süüa!

HELI RAEVALD
Jõgeva linnavolikogu liige,
Keskerakonna naiskogu KENA president

Juba paar nädalat on Eesti ühiskonnas olnud tähtsal kohal riigikontrolöri aastaaruanne. Olen paljuski nõus tema teravate väljütlemistega riigi perspektiivide ja valituse tegevuse aadressil. Riigikontrolöri intervjuus Rahvusringhäälingule aga riivas valusalt kõrva koolitoidu kohta antud kommentaar. Lugupeetud Mihkel Oviir arvas, et meie sotsiaalkulutused on väljunud kontrolli alt ja et riik ei peaks tegelema lausdoteerimisega – sealhulgas ka koolitoidu polevat mõtet tasuta jagada, lastevanemad jõuavad maksta küll.

Vaidlen vastu.

Tasuta soe koolitoidu riigi tuleviku kindlustamine läbi laste tervise ja kindlustunde; läbi perede ja ka üksikvanemate, kes veel riskivad meie riigis lapsi sünnitada ja neid lapsi ka siinsamas kasvatada. Muidugi, mõnele lapsevanemale pole koolitoiduraha maksmine probleem, aga lähitule sellest, et tegemist on lastega ja et me peaks kohtlema kõiki lapsi võrdsetel alustel. Pole vaja juba lasteaiast peale tekitada kurba sisetunnet: Juku ostab kaneelikukli, aga Annil on toiduraha maksuta. Paljud muud eluseigid niigi vajavad delikaatset lähenemist ning vanemate ja pedagoogide psühholoogiaalast osavust, et materiaalselt erinevate võimalustega perede lapsed üksteise vastu viisakaks jääksid ning et kooliskäimine lastele kannatusteahelaks ei kujuneks.

Kõrge emapalga saajatele võiks siis ju ka öelda: teil oli ju enne nii suur palk, küll jõuate lapsepuhkusel olla säästude eest!

Kohtusin hiljuti noore emaga, kelle oma hea ema hoiab kodus nelja-aastast lapselast. See on majanduslikult kasulik ja noor naine on sellise võimaluse üle siiralt õnnelik – tal pole vaja maksta kallist lasteaiatasu.

KESKMÕTE: See juba oleks hooliv riik – enne oma lastel kõht täis, ja siis aitame Euroopat!

Meenuvad mu enda lapseaeg, erinevad riigikorrad. Olin juba päris suur, nelja-aastane, kui emaga käisime kodust nii umbes 150 meetri kaugusel lasteaias mulle kohta vaatamas. Ütle mata kurb oli – mäletan seda siiani –, kui mind ikkagi sinna, linna lasteaeda ei võetud, sest tookordse haldusterritoriaalse jaotuse järgi meie elamise maal ja ema töötas kolhoosis. Mis sest, et tundsin suurt vajadust mängukaaslaste, teiste omavanuste järele.

Aastaid hiljem käis sealsamas lasteaias mu poeg. Tundsin rõõmu, kui laps oma joonistuste ja kleebistega mul südant soojendas mitmete tähtpäevade puhul. Polnud kuigi raske uudishimulikule lapsele kodu tähti õpetada, aga erinevad käelised või kultuurilised tegevused, teiste lastega üheskoos õpitud tantsud ja laulud, enesekehtestamine ja kollektiivis viibimine olid asendamatu kogemus. Kõike seda poleks kodu suutnud pakkuda, eriti üksiku lapse puhul. Rahadega on alati olnud kitsas ja päris suur mure oli ka neil aastatel (1989–1994) lasteaiamaksu tasumisega. Lasteaid aga on arenevale lapsele vajalik.

Mis vahepeal on muutunud? Lasteaid on suletud ja siis jälle taas-avatud. Sanitaar- ja mis iganes muud nõuded on viidud „Euroopa tasemele“. Kas aga täiskõht ei kuulugi selle taseme juurde? Kasvatajatest on saanud õpetajad, see tähendab lasteaidnikuametist nimetamist sisu järgi. 5–7aastased saavad koolimiseks vajaliku alusõpet – kõik sellealised peaksid kindlasti lasteaias käima. Lasteaiatasu koosneb kohamaksust ja toidurahast, mis on erinevate omavalitsuste piires erinev, kuid siiski päris kopsakas kulu. Eriti on meie ainuke Euroopas saavutatud esikoht – hinnatõus – siin samuti määrava tähtsusega.

Nüüd peaks Eesti riik näitama tahet seada lapsed prioriteediks. Anname ometi oma lastele süüa!

Kohalikud omavalitsused siplevad raskustes. Kohustusi on neile järjest lisatud, finantse aga samas vähendatud. Seepärast võiks riik oma lastele appi tulla.

Toidame oma lapsed ära eelkoolist alates kuni gümnaasiumini välja! Sellega oleksime lahendanud ühe kõige elementaarsema probleemi. See juba oleks hooliv riik – enne oma lastel kõht täis, ja siis aitame Euroopat!

NÄDALA NUPUD

Keskerakondlane Dmitrijev jätkab Kiviõli linnapeana

Kiviõli linnapea, keskerakondlane Dmitri Dmitrijev (*pildil*), kelle vastu korraldatud oma erakonna-kaaslaste intriigidest kirjutas Kesknädal 21. septembril, jäi eelmisel nädalal ametisse, tulles umbusaldusest välja ühe enamhäälega 9:8. Hääletustulemuse selgumise järel väidetavalt otsustasid Keskerakonnast lahkuda 13 Keskerakonna Kiviõli osakonna liiget eesotsas osakonna esimehe Risto Lindebergi ja endise riigikogulase Tiit Kuusmikuga. Erakonnasisene intriig oli Kiviõlis püsti pikemat aega, ja on hea, et see lõpuks puhastava lahenduse sai – kellel oli halb, läks ära, ja teised loodetavasti suudavad asuda rahulikult linnaasjade korraldamisele ja ka Keskerakonna kohaliku organisatsiooni tugevdamisele – alles eelmises keskjuhatuses võttis erakond Kiviõli kandist vastu ligi 20 uut liiget.

See jätkavad ametis kõik umbusaldatud: Kiviõli volikogu esimees Eldur Lainjärv, volikogu aseesimees Hille Ilves ja lin-

napea Dmitri Dmitrijevi juhitud linnavalitsus. Kuid see, et poliitiline olukord on Kiviõlis jätkuvalt ebastabiilne, on, nagu öeldakse, siililegi selge. Dmitrijev peab suutma tugevamalt kanda kinnitada, et koostöömeeleolu suurendada ja valimiseni vastu pidada. Ta ütles Kesknädalale, et poliitilised kõikumised Kiviõlis on varemgi olnud sagedased, kuid ta ei mõista, mida saavutasid need keskerakondlased, kes kõikumisega kaasa läksid.

„Tööõhkkond on pingeline olnud mitu kuud ja see mõjutab koostööd loomulikult negatiivselt. Linnas on palju tähtsaid küsimusi, millega tegelda. Kahju, et Lindeberg ütles Põhjarannikule, et Keskerakonnast lahkujate seas oli nii volikogu kui ka linnavalitsuse liikmeid ja et tema otsus Keskerakonnast välja astuda ei mõjuta tema tööd linnavalitsuses. Kuidas sellele arvamusele reageerivad need, kellest Lindebergi jätkamine sõltub, pole veel teada.

Rohkem naisi poliitikasse

Sotsioloog Juhan Kivirähk (*pildil*) tödes Vikerraadio 28. oktoobri päevakommentaaris, et Eesti poliitikas peaks osalema rohkem naisi. Ta viitas Eesti ainsale naisministrile Keit Pentusele, kes arvas ETV saates „Kahekõne“, et kui poliitika tegutseks rohkem naisi, tooks see kaasa mõtetu kukepoksi vähenemise. „Kolmapäevases „Foorumi“ saates toimunud riigieelarve teemalist diskussiooni vaadates jäi tõesti mulje, et kui taoliste ülbete, ennast täis kukkede asemel nagu Taavi Rõivas ja Sven Sester oleks Riigikogus rohkem selliseid tasakaalukaid ja mõistlikke naispolii-

tikuid nagu Inara Luigas, näeks Eesti riigivalitsemise kultuur märksa parem välja,“ ütles Kivirähk. Kesknädalal jääb vaid nõustuda sotsioloogi arvamusega. Keset tulist alfa-isaste võitlust ja meesegode laupkokkupõrget Eesti poliitikas mõjuks rohkem naisi tasakaalustavana. Naised suudaksid oma tasakaalukuse ja kaugemale nägemisega tagasi hoida iga päev üha rohkem esile kerkivat rõivaste ja sesterite „poisikeselikkude“ hooplemist ning mõnede meesministrite ülbamist. See on rahvale ammu jätnud mulje, et poliitika ongi kõigest liivakastimäng, mille tagajärg ongi „liivast riik“.

Virumaa reformivõimurid karistuseta ei pääse

Detsembris 2010 avalikustas prokuratuur ühepäevase vahega kaks süüdistust reformierakondliku kuuluvusega omavalitsusjuhtide vastu. Jõhvi vallavanemat Tauno Võhmarit kahtlustati spordihoone ehituse riigihankel üle 4 miljoni krooni eest lisatööde tellimisega vallale kahju tekitamises. Reformierakondlasest Rakvere linnapead Andres Jaadlat süüdistati korruptsioonivastase seaduse rikkumises, kui ta sõlmis ametnikuna riigihankeid firmaga, millega ta ise oli sõlminud töölepingu. (Kesknädal kirjutas neist juhtumitest 15. detsembril 2010 pealkirja all „Meedia kajastab korruptsiooni valikulisel“.)

25. oktoobril 2011 tuli Jaadla kohta otsus, et kohus lõpetas menetluse väärteoasjas ja tühistas talle politsei poolt määratud rahalise karistuse 3000 krooni. Erinevalt Rakvere

linna pressiesindajalt pärinevast ja meedias levitatud väitest ei olnud tegemist õigeksmõistmise ega süüdistusest vabastamisega. Kuigi väärteoasi lõpetati, tuleb 2012. aasta jaanuaris kohtus arutamisele Jaadla süüasjas samalaadne kriminaalasi, mille eeldatav karistus ei piirdu rahatrahviga.

Nädal varem oli kriminaalsüüdistustest vabastatud Jõhvi vallavanem Võhmar, kelle tegevuse uurimisel ei leitud tõendeid vallale kahju tekitamisest. Kuigi kriminaalmenetlus lõpetati, edastati materjalid Rahandusministeeriumile väärteomenetluse alustamise otsustamiseks, sest Võhmar oli rikkunud riigihangete seaduse sätteid.

Kokkuvõttes: Võhmar pääses kriminaalasjast, aga mitte väärteoasjast; Jaadla pääses väärteoasjast, kuid mitte kriminaalkaristusest. Ehk kord nii, kord naa, nagu Virumaa Vestmann ja Piibelet.

HIIBUSE NÄDAL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
6 274 573

Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Parempoolsed pelgavad kesknoorte poliitikakooli

Ülemöödunud pühapäeval andsid sõbrad mulle teada, et Anvar Samost koos Kalle Muuliga olla riigiraadio teisel kanalil mind ja minu korraldatavat poliitikakooli sõimanud. Otsisin siis selle hellilõigu raadioarhiivist üles.

JELENA KALBINA
poliitikakooli korraldaja

Mõni nädal tagasi BNS-ist kinga saanud mehele ei meeldinud, et 8. ja 15. novembril toimuva Keskerakonna Noortekogu poliitikakooli teemaks on meedia kallutatud ja jõustruktuuride sekkumine poliitikasse.

Muidugi ei saa Samosti-taolisele valitsuse õuelaulikule meeldida, kui keegi juhib tähelepanu tema paranoiaidele opositsiooni suhtes.

Noored võivad kõige üle arutleda

Vaatamata sellele, et poliitikakooli initsiaatoriks ja ainukorraldajaks olen ainuisiku-

liselt mina, ründas parempoolne meedia massiliselt terve erakonda.

Ei huvitanud saatejuhte see, kes korraldab poliitikakooli (minu suhtes labaste kommentaaride loopimiseks ei suvatseenud mehed isegi taustauurimiseks eeltööd teha), ega ürituse eesmärki, vaid peamine oli haarata võimalusest järjekordselt Keskerakonnale „ära teha“ ja „koht kätte näidata“.

Poliitikakooli korraldajana võin kinnitada, et selle ürituse eesmärki ei ole kasvatada noortes umbusku riigi institutsioonide vastu, vaid näidata, et demokraatlikus riigis võivad noored ükskõik millal ja kus kokku saada ning ükskõik mis

teemade üle arutleda. Reaalsus, nagu selgub, on aga hoopis teistsugune.

Mõlema mehe toonist võis välja lugeda ka selget parempoolsetele omast naistefoobiat. Saatejuhtide rünnak riigiraha eest minu isiku vastu ei ole hea tooni näide ja dialoogi pidamisel ei sooviks ma samale tasemele laskuda.

Küll ei tekita ka minus kumbki neist meestest meeldivaid tundeid, ning mõlemad jätaavad mulje, et tegu oleks justkui väga labaste ja äärmuslike inimestega, kes ilmselt vihkavad ka oma peegelpilti, rääkimata kõigest muust.

Aastaid tagasi sattus meediasse informatsioon, et Samost ja Muuli pistavad iga saate „Olu-korrast riigis“ pealt taskusse üle viie tuhande krooni. Palju nad siis veel nüüd, aastaid hiljem teenida võivad?

Arvestades, et nende kahe jutt

eriti sisukas pole – pigem on see teemalt teemale hüplev räuskamine –, on nad tõesti hästi honoreeritud. Ka on kuulajatele arusaadav, et saated on ette valmistamata ning räägitakse, mida sülg suhu toob. Peaasi et Reformierakonna peasuuna vastu ei eksita.

Samost on kui nüüdise-aja Ilja Ehrenburg

Samas tuleb tunnistada, et Samost teeb oma tööd täieliku pühendumuse ja entusiasmiga. Arusaadavalt ei saa mees ka seda ametit maha mängida. Temalgi on pere toita ja üür maksta.

Vähemalt mina olin üllatunud, millise paatosega Samost rääkis, kui halb mõte on ikka korraldada selline seminar, kus arutletakse meedia ja jõustruktuuride sõltumatus üle. Olen tuttavalt ajakirjanikelt kuulnud, et opositsioonist

rääkides pidi Samost ennast nii üles kütma, et hakkab üle keha värisema. Ilmselt värises ta ka seekord.

On see siis normaalne? Muidugi peab Samost arvestama, et igal hetkel võib tema luulutamist kuulata kas Andrus Ansip või Rain Rosimannus, ning seetõttu tuleb opositsiooni sõimamisel endast iga kell anda 100 protsenti. Kui piisavalt tasemel ei ole, siis sind vahetatakse välja! See on kindel, sest nii on juhtunud paljudel riigiraadios ja -televiisioonis.

Kogu traagika seisneb selles, et kõnealusele tegelasele antak-

se iga nädal maksumaksja poolt ülal peetavas raadiojaamas tund eetriaega, et ta saaks oma kibestumust seoses töökoha-kaotuse, nihukiskunud eraelu või millegi muuga Eesti poliitikute peal välja elada.

Miks pean mina või kes iganes selle ogaruse kinni maksma? Kui Ansip tahab, et keegi teda taevani kiidaks ning teisi kohati ropuskiskuvalt mutta tallaks, siis maksu isikliku „Ilja Ehrenburgi“ ülalpidamine omast taskust kinni.

Aga ilmselt on isegi reformikatel selletaolise mehe peale kahju sentigi isiklikku raha kulutada.

TOIMETUSELT:

Keskerakonna noortekogu korraldab 8. novembril eesti ja 15. novembril vene keeles poliitikakooli, kus räägitakse salajasest jälitustegevusest, kaitsepolitsei operatsioonidest ja värbamisest. Peamine teema on aga sekkumine poliitikasse – arutatakse, kuidas jõustruktuurid, võimustruktuurid ja meedia sekkuvad poliitilisse ellu. Esinejateks on Kalle Klandorf, Priit Toobal, Aivar Riisalu, Mihhail Kõlvart ja Mihhail Stalnuhhin.

Saates „Olukorrast riigis“ arvas saatejuht Samost 23. oktoobril muu hulgas selle ürituse kohta järgmist:

„Keskerakond, olles ise Eesti demokraatliku süsteemi osa, kasvatab enda noortekogus inimesi, kes varasest poliitikuarjajäri algusest peale umbusaldavad, et mitte öelda, vihkavad Eesti Vabariigi põhiseaduslikke institutsioone, teiste seas politseid, kaitsepolitseid, meediat ja muud sellist. See on selline vahva näide ajupesust. Mõned inimesed on arvanud, et äkki seda ajupesu rahastatakse või suunatakse kuskilt väljastpoolt Eestit. Mina, ausalt öeldes, seda ei usu. Ma arvan, et Keskerakonnal on endal piisavalt põhjust ja soovi selliseid asju täiesti iseseisvalt korraldada.“

Kesknoorte poliitikakool pälvis meediakajastust ka 21. oktoobril eesti- ja venekeelses Delfis.

NAGU KAKS TILKA VETT: Ilja Ehrenburg (paremal) saavutas oma „surematuse“ Nõukogude ajakirjaniku ja propagandistina. Anvar Samostil pole aga piinlik riigiraadios Ansipi huve Keski sõimates iga pühapäev kaitsta.

Poliitiline telgihommik Võrus

Võru linnavolikogu keskerakondlased Anneli Viitkin (pildil) ja Toomas Paur korraldasid 29. oktoobril turu ees telgipäeva. Osales ka Riigikogu liige Ester Tuiksoo. Linnarahvaga suhtles mõnusalt võrulanna Carmen Reidla koos abikaasaga.

Varasel turuhommikul, kui inimesed tulid tutvuskumata ja odavamalt toitu otsima, otsustasime neile (vastupidi peavoolumeedia traagilistele hüüatustele) meenutada, et Keskerakonnaga on kõik korras ja et Keski riigikoguliikmed on jätkuvalt tegusad ning töökad. Eriti tuntu huvi Kesknädala vastu, see läks nagu soe sai.

Veendusime jälle kord, et rahvale tuleb igal võimalusel anda reaalselt infot tegelikkusest. Elame ju demokraatlikus riigis, kus kõigil õigus ausa ning tõese teabe järele. Täna on meie väikeses ja armsas riigis juhtunud nii, et valdav infoallikas on parempoolsete juhitud peavoolumeedia, kus Keskerakonda pidevalt halvutatakse.

Riigikogu keskerakondlased on omalt poolt välja andnud infolehe, kus kirjas nägemus fraktsiooni tegemistest ja algatatud seaduseelnõudest. Nendes põhimõtetes peaks kindlasti olema tasuta koolitoit kõigile õppuritele gümnaasiumi lõpuni ja astmeline tulumaks, mis pakus ühiskonnas solidaarsustunnet ja ka kopsaka summa riigikassasse. Meie vaimuloojad-õpetajad ootavad pikisilmi inimväärset palka ning edukad inimesed peaksid maksudena enam panustama riigikassasse.

Telgi juures suheldes sai paljudel selgeks, et tasuta koolitoit kehtib täna Keskerakonnale, kes 2002.–2003. a valitsuses oli. Inimesed tunnustavad seda tegu, sest on õpilasi, kellele see on ainuke toit päevas. Paljud võrokesed tegid imestunud näo: kas tõesti Keskerakond oli selle taga?! Meedia sellest ju ei räägi!

Linnakodanikud avaldasid oma mõtteid ka Võru linna kohta, kirja sai päris mitu punkti. Need soovid antakse kindlasti volikogus ja ka Riigikogus edasi. Maainimesed näiteks sageli kurtsid, et hambatoetus on kadunud, ei saa lasta isegi profülaktikat teha. Kui Keskerakond siin midagi ei muuda, siis ei muuda keegi.

Toomas Paur

Õpetajad surusid valitsuse täbarasse olukorda

„Õpetajate palkade nimekirjas on Eesti koos Indoneesiaga OECD riikide lõpukolmikis,“ ütleb Kesknädalale endine haridus- ja teadusminister Mailis Reps.

URMI REINDE
urmi@kesknadal.ee

Milliseid muudatusettepanekuid riigieelarvesse Keskerakond kavandab, pole veel teada, aga ilmselgelt on kõige täbaramas olukorras valitsusliit, sest ühiskondlik surve õpetajate (ja mitte ainult nende) palgatõusuks on tugev.

Opositsiooni kõrval on Ansipi-Laari liidu vastu üllatuslikult rivistunud ka peavoolumeedia. Seda on siinkohal hea tõdeda!

Leesi

Ilmselt on kõik tiraažid, vaadatavused ja kuulatavused nii langenud, et midagi tuleb potentsiaalse meediatarbija konna meeleheaks ette võtta.

Kust võtta raha?

SDE on öelnud, et raha õpetajate palgatõusuks tuleb võtta kaitsekuludest – me ei pea esimesena NATO-s tormama kaitsekuludeni, mis 2% SKP-st, aga teatavasti suureneb Laari juhitud Kaitseministeeriumi eelarve 21%. Ilmselt valmistub maailmas Eesti mahamüümise eest korduvalt kiita ja tasuta saanud Laar kõigi Eesti vaenlaste mahatapmiseks väga tulemusrikkalt.

Samuti on SDE teinud ettepaneku kahepealise lohe (loe: Haridus- ja Teadusministeeriumi) tervikuna tagastamiseks Tallinna, mis vähendaks ametnike ülalpidamise kulusid.

Kumbki ettepanek valitsusliidule ei sobi. Kesk kaitsekulutuste vähendamise ei räägi. Aadu Must oli õpetajate meeleavalduse ajal nii meeleheitel, et tunnistas reporterile – kui mujalt raha pole võtta, võtku valitsus laenu! Ja sai selle eest mõnelt valitsusmeelselt takkakiitjalt (näiteks Anvar Samostilt) sugeda.

Aga kui sul on pere näljas või paljas, siis hullema ärahoidmiseks võtab ikka pereisa laenu?! Paremate aegade koites saab ju tagasi maksta. Või polegi võlguelamisele õhutamine

enam suurima eraisikute võlakoozmaga Eesti valitsuse prioriteet?

Keski teine ettepanek on samuti väherealistlik: muuta tulumaksusüsteemi, ehk astuda enamarenenud riikidega ühte ritta. Seda see valitsus kindlasti ei tee, ja tunnistagem, neil on omajagu õigus kah – kui osa õpetajaid hääletas IRL-i poolt, siis IRL ongi ajanud oma haridusministritega läbi aegade just sellist nüripoliitikat, kuhu me täna jõudnud oleme. Miks see äkki enam õpetajatele ei meeldi? Mõningane vastus peitub kindlasti ka peeglis.

Lahendusele seisab ehk kõige lähemal Prantsuse Lütseumi hing ja süda Lauri Leesi, kelle napp loosung meeleavaldusel sõnastas lahenduse – „Tahan uut ministrit“.

Teiste sõnadega, lahenduse toob uus valitsus – õpetajasõbralikum ja võimelisem mõlema kaugemale kui IRL-i lõputu vingerdamine või reformikate isiklikud ärilahendused pikaajases valitsuspraktikas.

Kesknädal küsis Mailis Repsilt, kas IRL ei võiks toetada SDE ja Keski ettepanekuid õpetajate palgatõusuks – siis ei sõltuks ju Reformist midagi?

Reps vastas eitavalt:

„IRL on Aaviksoo kaudu välja öelnud, et õpetajapalga tõusutoobkoolivõrgu optimeerimine. See võtab mitu aastat aega. Keegi ei tea, mis raskused omakorda siis ees ootavad – sest koolivõrgu optimeerimine toob kaasa koolide sulgemised, mis nõuavad õpilastransporti, ühiselamuid, õppetootusi, et lapsed saaksid kaugemal koolis käia. Nõuavad koondamisrahast ja paljut muud. Arvestamata on jäetud ka sotsiaalsed mõjud: külade edasine kidumine, sotsiaal- ja kultuuriasutuste (näiteks raamatukogud) sulgemine, maotöökohtade veelkordne vähenemine, perekondade uued elukohavalikud jm. Koolide likvideerimise (sest mis see „optimeerimine“ muud on!) kõiki negatiivseid külgi ei oska see valitsus küll üldse ette näha.“

Reps

Rikas linn

ehk Tallinna volikogu arutab teist lisaeelarvet

Tallinna tänavuse teise positiivse lisaeelarvega suurenevad linna tulud ja kulud kokku 5,4 miljoni euro võrra.

2011. aasta eelarve

muutmise ja teise lisaeelarvega täpsustatakse oodatavaid tulusid ning tehakse ümberpaigutusi kulutustes, lähtudes vajadustest ja eelarve täitmise eest. Lisaeelarve vastuvõtmisel suureneb Tallinna linnaeelarve kogumaht 5 407 540 euro ehk 1,2% võrra ning 2011. aasta eelarve täpsustatud mahuks kujuneb 469 789 754 eurot.

Taandades

eelarve mahu linnaelanike arvule, tõi linnaeelarve Edgar Savisaar järgmise võrdluse: „80 kilomeetrit põhja pool asub üks teine pealinn, kus elanikke on ligikaudu samas suurusjärgus, aga selle linna tänavune eelarve on 42 miljardit eurot. Ma ei tunne kadedust, et naabrite rahakott on nii palju suurem, aga kui meie tegevust võrreldakse kogu aeg põhjanaabritega, siis võrrelda saab ikka võrreldavat, ja järelikult oleme oma tööd ka piisavalt hästi teinud.“

Eelarve muudatusi

tutvustanud Savisaar viitas, et kriitiliselt hinnati linna tulude ja kulude senist täitmist, samuti tulude prognoose ja kulutuste tegelikku vajadust selle aasta lõpuni. Linnaeelarve sõnul andis eelarvemahu suurendamiseks võimaluse tulumaksu, dividendide, maamaksu, reklaamimaksu ning teede ja tänavate sulgemise maksu prognoositust suurem laekumine.

Linnakassa tulude

kasvust annab suurima osa tulumaks (suurenenud 4 180 000 €), maamaks (430 000 €) ja dividenditulu (suurenemine 1 076 613 € võrra). Lisaeelarvega vähendatakse tulu parkimistasust, paadimaksust, hoonestusõiguse tasust ja kasutusõiguse tasust, samuti saastetasust, loodusvarade kasutustasust, trahvidest ja finants-tulust. Muudatuste tulemusena suurenevad linna kulud kokku 7 092 142 euro võrra.

Olulisemate valdkondadena

saavad lisaraha linnatransport ning teede ja tänavate korrashoid. Kuna eelmine külm ja lumerohke talv tõi aasta algul kaasa nii suuremad kulutused lume väljaveole kui ka laastas tänavakatteid, on suurenenud vajadus neid remontida. Ühistranspordile nähakse kütusehinna tõusu tõttu ette täiendavaid vahendeid 2 343 958 eurot. Samal ajal on vähenenud ühistranspordi piletitulu, suurenenud aga elektri-transporti kulud. Lisavahendite eraldamisega tagatakse ühissõidukite liikumine kavandatud mahus.

Kultuurivaldkonnas

saavad lisaraha nt Tallinna Filharmoonia,

Linnateater ja Loomaaed. Samuti suureneb spordiprojektide toetamine rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks ning Tallinna maratonil korralduskulude katteks.

Sotsiaalhoolekande vallas suurendatakse pensionilisaks makstavat summat 280 000 euro ja ühekordseid lastetoetusi 24 000 euro võrra. Lisakulud kavandatakse ka esmasandi arstiabi edendamiseks (94074 €).

Investeeringustegevuse

eelarve muudatused on enamjaolt tingitud vahendite ümberpaigutamisest tegevuskulude arvelt ja välisrahastusega projektide rahastuse täpsustamisest. Linnamuuseum saab tegevuskulude arvelt remondiks ja soetusteks 49 350 eurot, samuti saab Haridusamet koolide remondi- ja soetuskuludeks 40 443 eurot ning koolieelsete lasteasutuste remondi jaoks 50 626 eurot. Tallinna Kiirabile eraldatakse omatulude ja vara müügist saadud vahendite arvelt projekti- ja muude tegevuste jaoks 39 768 eurot ning Puuetega Noorte Keskusele Juks 6595 eurot katuse-remondi lõpetamiseks.

Linnavaras

saab 35 000 eurot munitsipaal- ja sotsiaal- majade renoveerimiseks. Transpordiametile tegevuskulude arvelt eraldatav 19 764 eurot läheb Viru keskuse bussiterminali jaoks busside asukoha- ja liikumistuvastussüsteemi soetamiseks ning 38 433 eurot Smuuli tee ja Suur-Sõjamäe tänava ristmikule fooride paigaldamiseks.

Kultuuriväärtuste Ameti

haldusalas lisandub uus välisrahastusega projekt, millega toetatakse Tallinna loomaia liigikaitseprojekti „Lastele perelähedase elukeskkonna loomine“ (lastekodulastele peremajade ja varjupaiga ehitamine) osas vähendatakse tänavust eelarverahastust 200 000 euro võrra, sest osa töid kandub 2012. ja 2013. aastasse. Kommunalaameti haldusalas suunatakse jalgrattateede rajamiseks ette nähtud 248 119 eurot

Harjumaa kergliiklusteede

võrgustiku väljehitamiseks ja 13 919 eurot tööde lõpetamiseks Kadrioru pargi Kirdetiigil.

Lisaeelarve teine lugemine seisab ees linna- volikogu tänase istungi lõpul.

Ester Šank

Tallinna linnavolikogu avalike suhete nõunik

Energeetikaek

Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise juhatase esimees TOOMAS SEPP märgib Kesknädalale antud usutluses, et Eestil pole lähitulevikus pääsu elektri- hinna suurest tõusust. Musta stsenaariumi järgi võib hinnatõus näiteks kodutarbijast elektriostjal halvimal juhul olla koguni 100%.

Elektrimonopolist loobumine ja üleminek vabaturule toob 2013. aastal kaasa elektri hinna ränga tõusu, ennustavad asjatundjad. Palun kirjeldage olukorda, mis Teie hinnangul ootab eraisikust elektri- tarbijaid Eestis ees vähem kui kahe aasta pärast?

Eesti leppis Euroopa Liiduga ühinemisel, et hiljemalt 1. jaanuaril 2013 avatakse elektri- turu avamine läheb maksma kuni 3 miljardit krooni. Selline on Eesti lubaduse maksumus – vahe reguleeritud hinna ja vabaturuhinna vahel musta stsenaariumi korral. See 3 miljardit krooni on muide enam- kulused iga jooksva aasta kohta alates 2013. aastast, mitte ühekordselt. Seega on kõik elektri- tarbijad sellest ajamomendist peale vabaturbijad, kes saavad ise otsustada, kellelt hakkavad elektri- t ostma. Võimalik on valida: kas fikseerida elektri- hind ning sel viisil kaitsta end hinnakõikumiste eest elektri- börsil; fikseerida hind osaliselt; osta elektri- t hinna- ga, mis kujuneb börsil.

Kõiki elektri vabaturbijaid huvitab, milliseks kujuneb hind 2013. aasta 1. jaanuaril. Hind vabaturul on väga kõikumine, kuid kindlasti tundub, et tõus on suurem, kui siseturult, mille hind võib tõusta alates 1. jaanuarist 2013 kuni 100%. Seega elektri hinna võimalik hüpe- line tõus on suurusjärgus kuni 40–50%.

aastal on oodata summaarset kulude tõusu kuni 70 protsendi kolmest miljardist ehk umbes 2 miljardit krooni. Näiteks hetkel on elektri vabaturuhind Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondisele 61,2% kõrgem, kui Konkurentsiameti reguleeritud siseturuhind. Nord Pool Spoti* elektribörsi Eestis hinnapiirkonnas kujuneb elektri hind perspektiivis peale ESTLINK-2 valmimise 2014. aastal umbes samaks mis Soomes. Kaalutud keskmine elektri- hind on Soomes küündinud kuni 60 euro/MWh; meil on reguleeritud hind veidi üle 30 euro/MWh. Seega hinnatõus musta stsenaariumi järgi saab olla kodutarbijast elektriostjal halvimal juhul 100%. Elektri lõpptarbijate jaoks koos- neb hind neljast komponendist: elektrienergia hind (osakaal lõpphinna umbes 50%), taastuvenergia tasu, aktsiis ja võrguteenuse hind. Vabaturbijate ostab võrguteenust Konkurentsiameti poolt reguleeritud hinnaga, mis tõuseb eeldatavasti tarbi- jahinnaindeksi võrra 4–5% aastast, ning elektrienergia vabalt turult, mille hind võib tõusta alates 1. jaanuarist 2013 kuni 100%. Seega elektri hinna võimalik hüpe- line tõus on suurusjärgus kuni 40–50%.

Rahandusministeeriumi konservatiivsel hinnangul võib lõpptarbijate jaoks hind tõusta

vaid 15%. Konkurentsiameti 2009. aasta aruande andmeil Eesti siseturg tarbib ca 7 000 000 MWh elektrienergia ja hinna tõustes 30 euro/MWh võrra suurenevad elektri- tarbijate kulud 210 miljoni eurot aastas (Eesti kroonidesse ümber arvatuna kolm ja enam miljardit krooni). Populistlikud lubadused Eesti „odavast“ elektrienergia on nüüdsest müüt. Isegi finants- investeering Leedu tuuma- jaama ei muuda elektri- t tarbi- jatele odavamaks. Turu üleminekul muutus reguleeritud kulupõhine elektri- hind turu- ehk börsipõhiseks, mis selgub ostu- ja müügi- pakumiste alusel.

Kas elektri hinna tõusu ja sellest tulenevalt ülejäänud hindade tõusu tõttu on oht, et praegune Eesti habras keskklass langeb vaesusse? Kas võib tulla nn hinna- tõusumässi, nagu on olnud mõnedes riikides?

Veelgi suurenevad ebavõrdsus ja kihistumine. Loobuda tuleb populaarsetest odavatest elektriradiaatoritest. Valitsuserakondade lubatud kodukulude kahekordne vähenemine jääb helesiniseks unistuseks. Mässuks ehk Eestis ei lähe, kuid lihtrahval tuleb püksirihma koomamale tõmmata, kulutusi vähendada, õppida elektri- t säästlikult kulutama.

Kuidas kommenteerite Eesti Energia hiljutist 500 000- eurost laenuvõtmist? Kas on põhjust rõõmustada sarnaselt Äripäevaga, kes teatas, et nüüd Eesti Energia likviidsus suureneb?

Maakorraldusse

20 aastat maareformiseaduse jõustumisest

Keskonnaministeerium raporteerib oma selle nädala kavas: „Teisipäeval, 1. novembril täitus 20 aastat päevast, mil jõustus maareformi seadus, mis pani aluse maareformi läbiviimisele Eestis. Maareformi võib nüüdseks lugeda edukalt lõpenuks. Peaaegu kõik erastamisele ja tagastamisele kuulunud maad on saanud omaniku, reformimata on alla 10% maast. Just tänu maareformile tekkisid maaomanikud ja kinnisvaraturg, mis mõjutavad kogu Eesti ühiskonda ja majanduse arengut. Seisuga 1. oktoober on maakatastrisse kantud 611 274 katastriüksust pindalaga 3 954 765,5 ha.“
Riigi Maa-ameti teade

Täna ei saa tööpoolest välistada, et maakorralduse seaduse regulatsioonide nõrkus võib praktikas tekitada konflikte, toetada lõputuid vaidlusi, soodustada kasutute kokkulepete sõlmimist.

ANNA MAIKALLO
jurist

Maakorraldusseadus ise on lühike ja selge ning selle eesmärk sõnastatud öilsalt:

võimaluste loomine kinnisasja otstarbekamaks kasutamiseks ja majandamiseks. Ometi on seaduse rakendamine aastate jooksul külvanud naabrite vahele tüli ja pahandust ning

kulukatele ja tulistele vaidlustele ei näi lõppu tulevat.

Maa erastamise läbiviimisest

Maa erastamist korraldas maavanem, kes kokkuleppel kohaliku omavalitsuse volikoguga võis volitada kohaliku omavalitsust riigi nimel korraldama maa ostueesõigusega erastamist. Maareform tuli läbi viia Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras ning vastavuses planeeringu ja maakorralduse nõuetega.

Seadused lubasid aianduskooperatiivides moodustada maa erastamiseks katastriüksused üldjuhul plaani- ja kaardimaterjali alusel. Katastriüksuste mõõdistamised viidi läbi vaid juhul, kui maa erastamine ei olnud plaani- ja kaardimaterjali puudulikkuse tõttu võimalik või kui õigustatud subjekt ei soovitud maad plaani- ja kaardimaterjali alusel erastada. Katastriüksused registreeriti riigi maakatastris ning eral-

Keskerakonna omavalitsuskogu infopäev Pärnus

Reedel, 4. novembril kell 14.00 taastusravikeskuse Viiking A-korpuse IV korruse saalis (Sadama 16, Pärnu)

Päevakord:

- 14:00-14:05 Avasõnad – Kadri Simson, Keskerakonna fraktsiooni esimees
- 14:05-14:45 "Millist kasu toob Euroopa transpordipoliitika Pärnumaale?" – Vilja Savisaar-Toomast, Euroopa Parlamendi liige (30 min ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)
- 14:45-15:25 "Muutuvad arusaamad kohalikust autonoomiast ja ressursidest" – Georg Sootla, Tallinna Ülikool, avaliku poliitika professor (30 min ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)
- 15:25-16.00 "Omavalitsusliitude Koostöökogu läbirääkimised riigiga" – Jüri Võigemast, Eesti Linnade Liidu tegevdirektor (25 min ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)

Üritust modereerib Jüri Ratas, Keskerakonna omavalitsuskogu esimees

Palume osavõttust teatada hiljemalt 2. novembriks e-posti aadressil alla.poddubnjak@riigikogu.ee

Spert: elektri hind tõuseb rängalt

MEIE MAKSAME KINNI: Toomas Sepa sõnul võivad rõõmustada need pangad, kes Eesti Energiale suurt laenu annavad. Lõppkokkuvõttes maksame selle laenu teenindamisega seotud kulud – intressid – meie kõik riigialamatena kinni.

tatud seda raha Eestisse investeerimiseks, kuigi vajadusest selle järele kuuleme iga päev, ja nüüd on Eesti Energia sunnitud ka veel laenu võtma? Arvan, et selle projekti puhul on riigiettevõtte võetavad riskid väiksemad, kui Eesti poolt antavad garantiid Kreekale.

Kas Eesti vajab oma tuumajaama? Eesti vajab enda energeetilise julgeoleku tagamiseks sõltumatut elektritootmist – see on peamine küsimus. Kas on see tuumavõi põlevkivienergia, see on otsustamise küsimus. Kuulumine

Euroliitu ja NATO-sse on ühelt poolt suurendanud riigi turvalisust, aga energeetilise sõltumatuse kaotamine nullib selle turvatunde. Ka riikidevahelised elektrivõrkandeliinid ei ole alati 100% töökindlad, nagu Estlinki kaabel juba on näidanud. Sattuda sõltuvusse Vene „mustast“ elektrienegiast, mis on toodetud Euroopa Liidu keskkonnanõuetele mitte vastavalt, ja maksta sellest tekkiv hinna-vahe vahendajatele, on kõige ebameeldivam tulevikustsenaarium.

Kui veel aasta tagasi ei olnud kahtlusi, et lähematel aastakümnetel orienteerub maailmaenergeetika eeskätt tuumaenergia edendamisele, siis nüüd on maavärina ja

tsunami tagajärjel juhtunud katastroof Jaapanis seda usku tugevasti kõigutanud.

Millised on meie teised valikud?

Vastuseis tuuleenergia kasutamisele kasvab samuti järjest, kuna see on kõige kallim elektritootmise viis. Nimelt vajavad tuulikud kompensatsiooniks suuri elektritootmise reservvõimsusi. Hüdroenergiaressurs on Eestis peaaegu olematu; veejõu kasutuselevõtt tekitab suurt keskkonnanakitselise kahju. Parem on olukord bioressursidega. Eesti energeetika on põhinenud põlevkivil, ja see jääb lähitulevikus nii – ka vaatamata EL-i keskkonnanakitseliste piirangutele. Eespooltoodud asjaolusid arvestades on selge, et, veidi ette vaadates, me tuumaenergia ei pääse, ja Eestil on vaja võtta suund oma tuumaenergeetika väljaarendamisele.

Kas üldine trend üle minna tuuleenergiale ja ülemaailmne toiduhindade tõus on omavahel seotud?

Toiduainete hinnatõusu võib seostada biokütuste tootmisega. Kui tuulepargid ei võta kasutusest ära põllumajanduslikku maad, siis ei tohiks nad omada mingisugust seost toiduainehindade tõusuga. Biokütuste tootmiseks aga kasutatakse olulist osa põllumajanduslikust maast, ja see kahtlemata tõstab toiduainehindu maailmaturul.

Milline tulevik ootab Narva Elektri jaamu? Kas need on piisavalt töökindlad või juba amortiseerunud?

Narva Elektri jaamad jäävad pikema ajaks, vähemalt 2030. aastani, Eesti elektrienergeetika selgrooks, kuni valmib kodumaine tuumaajaam. Elektri vabatarbijate turg – Nord Pool Spoti elektribörs, mis hõlmab Skandinaaviat ja Baltimaad – määrab, kes elektritootjatest suudavad oma toodangut müüa börsi kaudu konkurentsivõimelise hinnaga ja kes seisavad reservis.

Fossiilkütustest toodetava elektrienergia omahinna ja konkurentsivõime määravad tulevikus suuresti keskkonnanakitselised piirangud – olulisim Euroopa Liidu tuleviku kliimapoliitika mõjutaja on CO₂ kvoodid ja nende maksumus, vähem – Eestis siseriiklikult määratavad vee ressurtsimaks ja võimalik pla-

neeritav põlevkivi ressursimaks ehk nn õlimaks.

Küsis Indrek Veiserik

**Nord Pool Spot AS – ettevõtte, mis peab Norra, Taani, Rootsi, Soome ja Eesti ühist füüsilise elektri börsi. Enam kui 70 protsenti nendes riikides tarvitatavast elektrist ostetakse ja müüakse Nord Pool Spoti elektribörsi kaudu. Börsil saab sõlmida elektri ostumüügitehinguid nii päev ette kui ka samaks päevaks. Nord Pool Spot asutati 2002. a ja oli maailmas esimene rahvusvaheline elektrienergia börs. Nord Pool Spoti elektribörs on maailma suurim elektrienergia vabaturg nii turul kaubeldava elektri mahu poolest (teravatt-tundides) kui ka turuosalt.*

Allikas: Vikipeedia

Hiigelkasumis Eesti Energia võtab laenu

Septembris teatas Eesti Energia, et sõlmis viie pangaga kolmeks aastaks kahepoolsed laenulepingud kogumahus 500 miljonit eurot. Eesti Energia kasutab enda sõnul neid laenusid eelkõige tavapärase äritegevuse finantseerimiseks ja likviidsuspositsiooni parandamiseks.

Järgmiseks kümneks aastaks on Eesti Energial otsustatud investeringute maht kokku 2,5 miljardi euro väärtuses. See on ligi poole võrra rohkem, kui Eesti Energia on investeerinud viimase kümne aasta jooksul kokku.

Samas teenis Eesti Energia tänava kolmandas kvartalis 38 miljonit eurot puhaskasumit ehk aastatagusega võrreldes 163 protsenti rohkem. Eesti Energia müügitulu kasvas samal ajal 15 protsenti (188 miljoni euron) ning äriksus 62 protsenti (36 miljonit). Kontserni kommenteeris, et äriksus mõjutab enim tootmise valdkonna kasumit, mille kasvule aitasid kaasa kõrgemad elektrihinnad.

Keskajal küsib: millal hakkavad tarbijad protestima selle riigiettevõtte ebaadekvaatse ja valitsuse poolt mahitatava käitumise vastu?

adus võib külvata riidu ja toetada konflikte

datud maaüksuste piirandmetega plaanid lisati ostumüügilepingutele.

Maakatastrist antud õiendile märgiti selgesõnaliselt, et katastriüksuse pindala on ligilähedane.

Plaani- ja kaardimaterjalile kantud maaüksuse piiripunktid ja piirandmed heausksete naabrite vahel esialgu vaidlusi ei tekitanud, sest piirnevate kruntide ühised piirikoordinaadid nende plaanidel üldjuhul kattusid. Vaidlused hakkasid tekkima aastaid hiljem, kui plaani- ja kaardimaterjali alusel erastatud maaüksuste omanikud oma krunte mõõdulintidega ümber mõõtma asusid ning maakatastris registreeritud katastriüksuste piiripunkte õiguspärastena enam tunnustada ei tahtnud.

Vaidlused algasid hiljem

Tõenäoliselt oleks paljude vaidluste lõpetamiseks juba siis piisanud, kui riigi esindaja oleks kohapeale läinud ning maakatastrisse kantud maaüksuste ametlikud piiripunktid

vaidlejatele looduses kätte näidanud. Maakorraldusseadus paraku sellist kohustust otsesõnu ette ei näinud ega näe, kuigi võlaõigusseaduse loogikast lähtudes oluks loogiline, et müüja esindaja ostjale lepingu objektiks oleva maaüksuse piiripunktid enne ostu-müügilepingu sõlmimist ka looduses kätte oleks näidanud. Räägitaugu täna geodeesiafirmades mida tahes, kuid plaanile kantud piirikoordinaadid ja ehitised ning nendevahelised kaugused jäävad joonisel samaks, olenemata sellest, millise firma geodeet oma joonlause sellele plaanile asetab.

Maad müüdi nagu „põrsast kotis“

Tõenäoliselt saigi suur osa probleemidest alguse sellest, et riik jättis erastatava maaüksuse piirid ostjale looduses kätte näitamata ning müüs oma kodanikele maad nagu „põrsast kotis“. Suure tõenäosusega võis ka omavalitsus jätta temale esitatud dokumendid

ning informatsiooni menetluse käigus nõuetekohaselt üle kontrollimata. Maa erastamise õigust omav isik täitis menetluseks vajalikke toiminguid Vabariigi Valitsuse kehtestatud tähtaegadel ja korras ning võis seetõttu eeldada, et maakorraldus viiakse läbi seadustega

Ehk olekski riigil aeg võtta vastutus maareformi käigus tehtud vigade eest ning lõpetada maaomanike jooksutamine kohalike omavalitsuste, maaomõtjate ja juristide vahet.

kooskõlas. Sestap ei saagi õigeks pidada olukorda, kus maakorralduses tehtud praagi eest peab täna täiendavalt maksma heauskne ostja. Seda enam, et omavalitsuse tunnustatud erastamise korraldaja arvele on iga maaomanik erastamise korraldaja kulud kord juba kandnud. Tekkinud piirivaidluste korral ei saa lahenduseks olla ka naabrite mitteametlikud kokkulepped ja kompromissid

piiripunktide nihutamiseks. Sellisel viisil maha märgitud piirid ei vastaks katastriandmetele, sest kompromissi saavutamisel langeb ära otsene vajadus maa ametlikuks ümbermõõdistamiseks. Ei saa ka välistada, et kompromiss tehakse vaidluses nõr-

gema poole arvelt ning maaüksuste võimalike uute omanike vahel algab vaidlus uuesti. Loodetud õiglast tulemust ja piirirahu ei annaks tõenäoliselt ka maaüksuste kulud ümbermõõdistamiseks. On ju plaani- ja kaardimaterjali alusel erastatud katastriüksuste pindalad ligilähedased, mistõttu kõik maaomanikud neile paberil lubatud ruutmeetrid oma maatükilt reaalselt täna välja mõõta ei saaks ning keegi

jääks ka selle kalli protseduuri järel rahulolematuks kaotajaks.

Maavanem peab aitama

Kehtiv maakorraldusseadus annab maakorralduse läbiviimise omavalitsuse pädevusse ning paneb maavanemale maakorralduse seaduslikkuse üle riikliku järelevalve teostamise kohustuse. Seega oleks vaidluse korral omanikul otstarbekas alustuseks pöörduda avaldusega maavanema poole ning paluda tal riikliku järelevalve korras kontrollida, kas maakorraldus on omavalitsuses läbi viidud kooskõlas seadustega. Samuti võiks paluda maavanemalt, et riigi esindaja näitaks riikale naabrite kätte, kus asuvad piiripunktid, millest lähtus riik maad müües ja lähtub omavalitsus maamaksu kogudes. Maakatastris registreeritud maaüksuste ametlikud piirikoordinaadid ei ole ju oma õiguslikku tähendust kaotanud ning ostu-müügilepingutel on maaomanike allkirjad, millega

nad tunnistasid erastatud maaüksuse ligilähedast pindala.

Arvestada võiks sellega, et maaomanik on maa erastamise korraldaja kulud kord juba tasunud, mistõttu plaani- ja kaardimaterjalides vigade ilmnemisel peaks vea parandama ning katastriüksuse ümbermõõdistamise kulud kandma maa erastamise korraldaja või riik.

Ehk olekski riigil aeg võtta vastutus maareformi käigus tehtud vigade eest ning lõpetada maaomanike jooksutamine kohalike omavalitsuste, maaomõtjate ja juristide vahet. Teadmine, et naaber võib naabri peale piirimärgi rikkumise, hävitamise või omavalitsuse teisdaldamise pärast kaevata ning seejärel rõõmustada naabrite rahatrahvi või aresti määramise üle, ei ole mõistliku maaomaniku jaoks kindlasti lohutus ega lahendus.

Toimetusest: Maaleht ja Õhtuleht jätsid artikli avaldamata.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Eestlase töotuslaul

AGU TÕEMEEL

Täna oli supi sees liha.
Püksid uued sain Päästearmeest.

Elul Eestis ei ole viga.
Hoitud me Kreeka saatuse eest.

Mu korter on väike, kuid avar –
jalus pole vanni, WC-d.

Kohtutäitur viis laua ja tooli,
voodi ise pudenes koost.

Toas vaid mina ja Ansip –
ta pilk mind jälgib seinalt portreelt.

See pilt mu tuppa toob ebamaist valgust –
elektri eest võlgu jäin aastate eest.

Lenini teostega köetud sai ahju,
Majakovski poemid alles on veel.

Suurelt poeedilt laenan sõnad ja annan
töotuse, mis mul heliseb rinna sees:

Seltsimees Ansip,
"võite uskuda, et rüganud oleme,
veelgi rügame, valgustame,
riietame paljaid ja varatuid,
siiski lurjuseid roppu moodi on veel.
Vägisi väsid selle kõigea rassides,
Teieta mõnigi väärataks teelt.
Keelel Te nimi,
Te kuju me rinnas,
mõtlemel, hingame ja elame veel."

Jutumärkides tsiteerit Vladimir Majakovskilt

Sünge tormiajastu vastuoluline suurpoet
Vladimir Majakovski (1893–1930) aitab kui
tõeline klassik mõtestada nn helget tänapäeva.

Maailma parim enesetapja?

Iga päev näeme ja kuuleme meediast, kuidas Eesti Vabariik edestab võimsaid suurriike kõikvõimalike negatiivsete näitajate poolest. Isegi rahuaegsete sõjahovrite poolest. Äsja saime teada, et Eesti käes on maailmarekord Afganistanis hukunute arvult ühe miljoni elaniku kohta.

Väike ja sõjakas Eesti elab lausa hüsteerilises enesetapuvajaduses. Ja miks mitte ennast hävitada, kui terve maailm meid selle eest kiidab!?

Milleks on meil vaja sõdida afgaanide kodumaal, kui meie endi kodumaa tühjeneb hirmuäratava kiirusega? Ikka ja jälle peab meelde tuletama ajalugu. Soovist oma territooriumi laiendada laskis Saksamaa oma noori mehi sõjas maha tappa ja oli sunnitud türklasi asemele võtma. Kas Eesti võtab asemele needsamad afgaanid, keda ta praegu tapmas käib?

Enesetappu saab teoks teha ka majanduslike võtetega. Juba nimetatakse Kreeka abipaketi heakskiitmist Riigikogu poolt uueks „baaside lepinguks“. Suurelt panustada Kreeka abistamiseks ja samal ajal muuta omaenda hariduspõld hävitustandriks – kui see pole enesetapp, siis mis see on?!

Noorte inimeste sundimine välismaale tööd ja leiba otsima pole küll otseselt enesetapp, aga oma riigi hävitamine on see küll. Ümberringi muud ei kuulegi, kui et koolid ja kauplused suletakse, tootmisettevõtteid lõpetavad tegevuse. Nüüd on järg jõudnud tuletõrjekomandode sulgemiseni. Aina häving ja lahkumismeeleolu!

Aga kui tahad väikeses külas kodanikualgatust üles näidata ning veidi meelelahutust korraldada, ilmub

nagu väiksel selgest taevast mingi absurdne takistus.

Just nüimoodi juhtus Assamalla ja Kullenga küla esmaimimise 770. aastapäeva tähistamisega. Kui kirjandusõhtul esinemiseks oli andnud nõusoleku 14 inimest, teatas kohaliku raamatukogu juhataja: tema raamatukogu ruume kasutada ei luba! Pidimegi leppima kitsakese sotsiaalkorteriga. Üritus aga läks igati korda.

Siiski on selgituste jagamine tagantjärelegi õigustatud, sest ruumide keelamise põhjus oli poliitiline. Kirjandusõhtu oli pühendatud kodukoha ajaloole. Paraku leidub Assamalla ajaloo veresaun, mille pani 1941. a. suvelõpul ja sügisel toime kohalik politseinik Peeter Tall – elu kaotas 13 kohalikku elanikku. See polnud mingi pommuudis, kuriteo üksikasjad olid Assamalla inimestel teada juba 70 aastat ja saladuseks on jäänud ainult ohvrite matmispaik. Peeter Tall mõisteti surma 1945. a. jaanuaris.

Võib vaielda selle üle, kas sel juubeliüritusel on tarvis rääkida kuritegudest (tegelikult me ei rääkinudki), aga ammuagsete mõrvade tõttu kirjandusõhtu ära keelata – see on liig mis liig.

Ajalugu ei pea kartma, faktid jäävad faktideks igavesti, olenemata sellest, kas neist räägitakse või need vaikatakse maha. Praeguses Eestis on ebameeldiva ajaloo mahavaikimine laialt levinud. Seetõttu on „Assamalla lahing“ vägagi õpetlik sündmus.

Evvi Geidik, pensionär
Assamalla, Lääne-Virumaa

Aga kui taat ei sure õigel ajal?

Majandusanalüütik Andres Arraku julgustav jutt 18. oktoobril Vikerraadios andis head nõu: taat tuleks saata metsatööle või põllule.

Kuna majandussüsteem ei suuda enam kanda järjest kasvavat vanurite hulka, tuleb loobuda Bismarcki loodud pensionimaksimise tavast ja minna tagasi aega, kus pensioni kui sellist veel ei tuntudki. Seda enam, et inimkond olevat 35 tuhat aastat saanud ilma pensionita hakkama suurperedena (arvatavasti enama sellest ajast siiski karjadena), kus neli põlvkonda istus ühiselt söömalauga taga ning läks üheskoos metsa või põllule töötama. (Selline viis on hea selle poolest, et Issanda vits laste näol tabab eelkõige lapsevanemaid, mitte süütuid, sageli lastetuid kaaskodanikke.) Noil mõistlikel aegadel ei tulnud ühelegi taadile-eidele pähe hullu mõtet vastu hakata ainuüksi pöduruse, vanuse või väsimuse põhjendusel, teab hr Arrak, kelle vanaisa loodetavasti taevastel randadel ringi uitab ja sealset priipõlve naudib.

Pealegi olla need pensionitahtjad ise süüdi! Oleks tulnud rohkem lapsi teha, s.t. täita Maa lastega ja anda lastele võim, nagu see nüüdsest olema hakkabki.

Marga Tiitus

Mis veel tuleks seadustada?

Homoseksualismi ehk samasooliste sugulist läbikäimist on meie ühiskonnas seni peetud ebaloomulikuks ja taunimisväärseks. Mitmes riigis, sealhulgas N. Liidus on see olnud isegi karistatav. Nüüd näib, et meie riigisad nii ei arva – valitsuses on ettevalmistamisel samasooliste kooselu seadustamise eelnõu. Kui riik peab vajalikuks geide ja lesbide eest hoolitseda, siis tuleks lõpetada ka lõbuteenindajate diskrimineerimine ja anda bordellidele roheline tee tegutsemiseks.

Tahab Reformierakond levitada liberaalset ideoloogiat, siis leidku see kajastamist juba igas eluvaldkonnas.

Elmar Hollmann
Kärdla, Hiiumaa maakond

Üks küsimus

Miks venelastelt nõutakse eesti keelt, kui eestlased lahkuvad Eesti riigist?

Üks lugeja

Mida rahvas arvab?

Kesknädal nägi, et meie eelmises lehes oli üks enim kommenteeritud rubriik „Mida rahvas arvab?“. See andis julgust jätkata. Sest on kahju paljudest tabusid eitatevatest mõtetest, mis haavad tundmatute aliaste taha meie avaras eesti-keelses netikommunikatsioonis. Täna on teemaks (kuri)-kuulus VEB-fond – eelmisel nädalal tuli teada, et valitsus suunas fondi- asjaotsustamiseks Riigi-koogule.

Chaironeia Lövi
11.10.2011 23:28

Vanasõna ütleb, et ega ülekohtus kaua kotis seisa. Vanasõnade elukogemusel on oma naiivsest väljenduslaadist hoolimata vääramatu elutarkus. Elu- ja maailma-asjades kogematumaid pärismaalasi on võidud ju siinmail, kõikvõimalike jänkist õpitud propagandamasina võtetega ja lõpmatult – küll Venemaaga, küll Savi- saarega hirmutamisega lollitada, aga see kott hakkab paratamatult ühel hetkel omaenda raskuse all ja ülekoor- matud õmblustest käriseb ja toob oma hirmsa sisu saladuse kõigi nende rublatehingute ja Iisraeli relvaostude, 10 miljoni „meeleseaduste“, omandi- reformi pettuste, Saksamaale ümberasunutele varade mit- mendat korda tagastamise avantüüri, VEB-fondi avan- tüüri, Tartu Kommertspanga, Sotsiaalpanka ja Maapanga pankrottide ning võib-olla ka Estonia huku karmi tõena kõi- gile näkku. Vähemalt vahel- duse mõttes võiks mõni Eesti juhtidest ka sääraastes tõsistes asjades tõtt rääkida. Mida varem Eestis taaskord tõtt rääkima ja asju oma õigete nimega nimetama hakatakse, seda parem on see kindlasti tervele päris-Eestile. On ütlematagi selge, et aumehelik ja väärikas oleks peaministri tsi- teeritud platnoilik või nurga- advokaadilik seadustes/kohtu- otsustes aukude otsimine põl- gusega kõrvale heita ning VEB-fondi sertifikaadiomani- ke nõuded õiglaselt hüvitada.

Kõrvaltvaataja
11.10.2011 22:54

Kui Moskvas asuvas panga- kontoris rahad külmutati, siis külmutaja võis neid ju oma äranägemise järgi ka avada, pole kohalikel miskit kobiseda. Kuskil vilksas läbi, et suuresti tänu Strandbergi-Laari rubla- müügile ei olnud hiljem Mosk- vas nõus teemat riiklikul ta- semel läbirääkimisteks ava- ma.

Aga tundub, et keegi potentsi-aalne VEB-is suuremat sorti nõuete omaja (või nõudeid odavalt kokku ostnud grupp) on leppinud mõne parteiga kokku, et kui õnnestub Eesti maksumaksjalt see raha välja pressida, saab partei heldelt tasutud. Võib-olla on isegi käsiraha juba välja käidud, et VEB-i teema järsku üle mitme- setme aasta tugevalt uudiste- künnist ületama on lõkatud?

(Kommentaariid Delfist)

Järgmises lehes VEB-i
teema jätkub!

Eesti Keskerakond, erakonna Pärnumaa piirkond ja Sindi osakond õnnitlevad

RUDOLF SAARt,

kes sai 26. oktoobril 90 aastat vanaks. Palju tervist ja kõva käepigistus meie kõigi poolt!

Õnnesoovid

MARGARITA VOITSELE!

Õnnitleme 75. juubeli täitumisel!

Soovime elurõõmu ja jätkuvat usku, et ka koduerastamine, mis on kestnud 17 aastat, leiab positiivse lahenduse.

Keskerakond ja Üürnike Liit

Tähistame isadepäeva

Laupäeval,
5. novembril kl 12
Haabersti Vaba Aja
Keskuses
(Ehitajate tee 109a-2)

Varuge aega
koosviibimiseks.
Üllatuskülalised

Info 6550080 (õhtuti)
ja 53337360.

Aare Metsjärv

Kohtumised Tartus!

Reedel,
4. novembril kell 14
haridusosakonna saalis
(Raekoja plats 12) arutus
korterühistute renoveerimise
teemadel Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeeri
umi spetsialisti
Pille Arjakasega.

Teisipäeval,
8. novembril kell 16
võtab Keskerakonna Tartu
büroos valijaid vastu
linnavolinik
Vladimir Šokman.

Meie hulgast on lahkunud Eesti Keskerakonna Harjumaa piirkonna juhatause liige, Saku osakonna esimees

RIHO RAIK

Keskerakond avaldab sügavat kaastunnet lähedastele

Kasumlik prügiäri paneb konkurendid vihasele võitlema

Mõni aasta tagasi ETV-s näidatud maffiaseriaalis "Sopranod" oli jõukude üheks peamiseks tüli-õunaks prügiveu, täpsemini – selle teenuse osutamine rahvale. Teema polnud kindlasti pelgalt stsenaristi sulepeast välja imetud, kuivõrd tegemist on ilmselt kõikjal kasumliku äriaga, kus liiguvad piisavalt suured rahad.

ENDEL RIHVK
kolumnist

Pealegi on prügiveol veel üks ilmne lisaväärtus, mida enamikul teenuste pakkujatega seotud tegevustel pole. Seda võib nimetada riigi garantiiks. Kui näiteks kaabelteleviisiooni, mobiilsidet, plast-aknaid vms. pakuvad firmad peavad tegema massiivset reklaami või potentsiaalseid kliente mingil moel moosima, siis prügiveo puhul rakendab riik survemehhanisme, et kõik pakkimise tingimusteta vastu võtaksid. Kuuldavasti olevat selline süsteem rakendatud paljudes riikides.

Eesmärk ja abinõu

Ka meil Eestis on riigi esindajad nähtavasti seisukohal, et iga korteri-, maja- või suvilamomanik on potentsiaalne loodusereostaja, kui tal pole mõne prügiveofirmaga lepingut sõlmitud ja selle eest nõutavat teenustasu makstud. Selle üle, et keegi maksimisest ei pääseks, on vastutus pandud Keskkonnaministeriumile.

1. oktoobri Postimehes refereeritakse selle ministereiumi juhataja Peeter Eeki kommentaari – tema sõnul võib "jäätme-maksukohuslase" maksimisest vabastada vaid kohus, ja sedagi äärmiselt erandlikul juhul. Niisuguse regulatsiooni eesmärk on puhas looduskeskkond. Avalik huvi puhta looduskeskkonna järele ületavad inimeste huvi jäätmetega võimalikult säästlikult toime tulla. Seda seisukohta toetab samas lehes ka ajakirjanik Siiri Erala, kelle arvates kaovad niiviisi prügikotid metsa alt ja praht teede äärest.

Paraku ei toeta "kaval" elu neid õilsatele alustele püstitatud teese. Olen juba aastakümneid palju kolanud marja-ja seenemetsades ning pole seal kunagi suuri prahihunnikuid näinud. Mis ei tähenda mõistagi seda, nagu poleks kusagile tekkinud omaalgatuslikke prügi-panejakohti, kuid samavõrd tekib neid ka praegu. Küll olen aga märganud, et viimasel ajal, kui enamik majapidamisi on juba prügiveoteenuse ostnud, pole prahihulk magistraalteede ääres vähenenud, vaid teeveerde rajatud parkimiskohtade ümbruses isegi kasvunud. See muutus on eriti silmatorkav pärast seda, kui parkimisplatside juurest prügikonteinerid ära korjati. Kui riik oleks tõepoolest huvitatud puhtast looduskeskkonnast ja eriti magistraalteede ümbrusest kui riigi visiitkaardist, siis peaks ta vastavale ametkonnale (tõenäoliselt Maanteeametile) panema selle

tagamise kohustuse ja eraldama vastavad finantsid.

Mõistagi on võimalik välja tulla vastuväitega: nendesse konteineritesse hakkavad oma prügi tooma ümberkaused elanikud. Paraku pole meie inimesed sugugi nii vastustus-tundetud, et oma prahti metsa alla visata või parklakonteinerisse toppida. Selle tõestuseks: enamik omavalitsusi on paigaldanud jäätmecontainerid kalmistute juurde, kuid seal pole kusagil märgata mingit olmeprahiuputust.

Magistraalteid ei kasuta ju ainult Eesti inimesed. Parklate ümbruses võib näha prahti, mille läti-, leedu-, soome-, vene- või muukeelsed kirjad Ükskõik kui ranged on Eesti jäätmekäitluse eeskirjad, ei hakka läbisõitjad prahti kaugele kaasa vedama, kui neil puudub võimalus siin sellest kultuuriselt vabaneda.

Topeltmaksustamine

Jäätmeküsimus on suhteliselt hästi lahendatud linnades ja muudes asulates, kus enamik inimesi elab kortermajades. Seal on korteriühistud sõlminud lepingud jäätme-firmadega, kes paigaldavad iga maja või isegi iga trepikoja juurde jäätmecontainerid, mida tühjendavad vastavalt kokkulepitud graafikule. Kuigi teenusel on suhteliselt soolane hind, ei löö see korterite vahel ära jagatuna kedagi jalust. Nii maksab meie 72 korteriga elamus iga korter prügiveo eest 3–4 eurot kuus. Samas on paljudel elanikel maamaja või suvila, kus käiakse või elatakse harva. Maale sõites võtan mõistagi kõik vajamineva linnast kaasa. Seal kaevan biojäätmehunnikusse, pakendid aga pesen puhtaks ja panen linna jõudes pakendiautomaati või avalikku pakendikonteinerisse. Nn olmejäätmeid tekib sedavõrd vähe, et neid ei tasu iga kord kaasa võtta hakatagi. Mõõdunud kevadel leidsin üllatusega oma postkastist mahuka paberipaki, kus jäätme-firma Veolia teatas ultimatiivselt, et mul tuleb osta jäätmecontainer, see oma maakodu värava taha üles seada ja nende firmaga selle tühjendamise leping sõlmida. Esimese ehmatusena läksin vallamaja prügifirma terrori eest kaitset otsima põhjendusega, et mul ei teki maal sedavõrd palju jäätmeid, mille jaoks oleks vaja eraldi konteinerit ja prügiveoteenust. Näitasin neile oma korterimaks- arvet, kus prügiveoteenuse hind eraldi real kirjas. Mulle vastati, et vallal pole õigust kedagi prügiveolepingu sõlmimisest vabastada ja mul

pole õigust oma prügi linna kaasa võtta, kuna prügi peab jääma sinna, kus see tekkis. Vallametniku esimesest vastuväitest sain aru, kui meenus, kuidas eelnimetatud Postimehe kirjutises naelutab ministereiumiametnik häbiposti need vallad, kus neile inimestele, kes maal ei ela, vastu tuldi ja nad jäätmelepingu-kohustusest vabastati. Samas pole keegi mulle tänini selgitanud teise

pooltühje containereid kummutavad, on tegu ju suure ressursi arutu raiskamisega. Seepärast peaks vallal olema oma territooriumil prügiveo korraldamiseks palju suuremad volitused. Tõenäoliselt leitaks hoopis ratsionaalsemaid lahendusi.

Nii võiks vald oma territooriumile paigaldada vajaliku arvu suuri jäätmecontainereid,

JABURUS:
Kui iga tühja maamaja juurde prügikonteiner panna ning prügifirmad mõõda külalaid tiirutavad ja tühje või pooltühje containereid kummutavad, on tegu ju suure ressursi arutu raiskamisega.

Foto: INDREK VEISERIK

väite juriidilist paikapidavust. Kuidas saab mind keelata prügi panemast konteinerisse, mille kasutamise eest ma maksan, ja sundida maksma teenuse eest, mida ma ei kasuta? Ma ei saa ju tekitada prügi üheaegselt kahes kohas.

Tagatipuks sunnitakse mind ostma kallist konteinerit ja paigutama seda kõigile kättesaadavasse kohta, samas kui maal enam ei hoiu varaste eest ka lukud ja riivid.

Kus on väljapääs?

Kui tõepoolest iga tühja maamaja juurde prügikonteiner panna ning prügifirmad mõõda külalaid tiirutavad ja tühje või

kuhu olmejäätmeid võivad viia kõik need vallaelanikud, kes isiklikku jäätmecontainerit omada ei soovi. Tänapäeval on ju inimesed nii liikuvad, et mõnekilomeetrine vahemaa ei ole mingiks takistuseks. Nende containerite tühjendamiseks võiks prügifirmaga lepingu sõlmida vald ja teenustasu kasutajate vahel laiali jagada.

Juhul kui kasutajate nimistusse satub mõni, kes mingil perioodil kohapeal ei ela (näiteks töötab välismaal), siis on talle lohutuseks seegi, et raha jääb valda ja ta ei pea numama kasumiahnet prügiveofirmat.

Postimehe jäätmeveo teemalise artikli kommentaarid

Vastupidi: Jube maffia, mis prügifirma poolt peale pressitakse. Kohustus tekitada mingi kogus nädalas või kuus. Jabur. Kirjutaksin igal juhul alla, kui saaks nagu vanasti, et helistan firmasse: Mul kast täis, tulge tühjendage. Aga ei, iga nädal teeb see tuhandetonnine häisupeletis tuuri mõõda kitsaid tänavaid ja nõuab oma kolme pakendit. Veelkord: Jabur!!!

Snoop: Eelmisel talvel olin ma 2 kuud ilma prügiveoteenusest, sest omavalitsus ei lükka teed puhtaks mu prügikastini.

Jaak: Pöörduda politseisse väljapressimist käsitleva süüdistusega...

Ettevõtja: Need prügifirmad on arvevabrikud. Teenust ei osuta, aga arveid esitavad. Lisaks sellele sõitsid need tegelased suure veoautoga puruks truubi ja keelduvad tekitatud kahju hüvitamisest isegi rääkimast, krt konkreetselt oli märk, et üle 3,5 t autodega sealt üle sõita ei tohi ja ka märk Eratee. Tühisõidu arveid esitatakse ikka edasi, kuigi sealt üle sõita enam autoga ei saa.

Kutt: Siin on põhiprobleem selles, et on läbimõtlemita korraldatud jäätmeveo piirkonna ulatus ehk et see ei peaks ulatuma üldse hajaasustusse, vaid hõlmama üksnes tiheasustusalasid, kus ilmselgelt mingitest vabastustest rääkida ei saakski.

Postimehest 30.09

TALLINNA TV

7. - 13. november

ESMASPÄEV, 7.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Terve tervis*
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Mina, eurooplane*
10:45 Tallinn, olen kuulus! *
12:30 Aleksei Turovski lood*
13:00 Kadunud hingede saar*
14:45 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Elu peeglis*
18:30 TeTeVeke
19:00 Dokumentaalfilm. Ohvriallikas

TEISIPÄEV, 8.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Dokumentaalfilm. Ohvriallikas*
10:00 Tartu uudised*
10:30 Pealinnapilt*
11:00 Tallinlase tarbeks*
11:30 Jutud folgiklubis*
12:00 TNTV*
12:30 Julmad inimesed*
14:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Linna aed*
18:30 TeTeVeke
18:40 Sini-valge lipu all*
19:10 Õigusnõu
19:30 Vaba mõtte klubi
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Helsinki - Tallinn
21:30 Spordisõbrad
22:00 Eliitühm
23:50 KAVA
23:55 Õigusnõu*
00:15 Vaba mõtte klubi*
01:15 TÄNA*
01:45 Helsinki - Tallinn*
02:15 Spordisõbrad*
02:45 Eliitühm*
04:35 InfoTV

KOLMAPÄEV, 9.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:10 Õigusnõu*
09:30 Vaba mõtte klubi*
10:30 Helsinki - Tallinn*
11:00 Spordisõbrad*
11:30 Kutseharidus Tallinnas*
12:00 OTSE:
LV pressikonverents
Eliitühm*
14:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 LV pressikonverents*
18:30 TeTeVeke
19:00 Pealinna Pead
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Estica. Nikolai Imetegija kirik
21:30 Elu peeglis
22:00 Emma õnn
23:40 KAVA
23:45 LV pressikonverents*
00:15 Pealinna Pead*
01:15 Kultuurimeeter*
01:45 TÄNA*
02:15 Estica. Nikolai Imetegija kirik*
02:45 Elu peeglis*
03:15 Emma õnn*
04:55 InfoTV

NELJAPÄEV, 10.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 LV pressikonverents*
10:00 Pealinna Pead*
11:00 Kultuurimeeter*
11:30 Estica. Nikolai Imetegija kirik*
12:00 Elu peeglis*
12:30 Emma õnn*
14:10 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Pealinnapilt*
18:30 TeTeVeke
19:00 Spordisõbrad*
19:30 REC

20:00 KodanikuTV. Südamele ära
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Inimeste lood
21:30 Mõistuse ja käega
22:00 Matrjoškad
00:05 KAVA
00:10 REC*
00:40 KodanikuTV. Südamele ära*
01:10 TÄNA*
01:40 Mõistuse ja käega*
02:10 Matrjoškad*
04:15 InfoTV

REEDE, 11.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 REC*
10:00 KodanikuTV. Südamele ära*
10:30 Inimeste lood*
11:00 Mõistuse ja käega*
11:30 Tallinn liigub*
12:00 Terve tervis*
12:30 Matrjoškad*
14:35 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Helsinki - Tallinn*
18:30 TeTeVeke
18:50 Dokumentaalfilm. Jaht Eesti moodi
19:30 Ajaga sammu
20:00 Kultuuritehas
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinn, olen kuulus!
21:30 Viljo Tamm 55
22:00 Borgiad
00:25 KAVA
00:30 Ajaga sammu*
01:00 Kultuuritehas*
01:30 TÄNA*
02:00 Tallinn, olen kuulus! *
02:30 Viljo Tamm 55*
03:00 Borgiad
05:25 InfoTV

LAUPÄEV, 12.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Koos parima sõbraga
09:50 Ajaga sammu*
10:20 Kultuurimeeter*
10:50 Kas tohib?
11:20 REC*
11:50 Õigusnõu*
12:10 Tallinn, olen kuulus! *
12:40 Vaba mõtte klubi*
13:40 Borgiad
16:05 InfoTV
16:40 KAVA
16:45 Korpallistuudio
17:00 OTSE: Korpall. BC Kalev/Cramo - BC Astana
Pillimeeste klubi
19:00 Jäljed
20:00 TÄNA. Pealinna uudised
20:30 KodanikuTV. Südamele ära*
21:20 Sissepiiratud kindlus
22:45 Salongiõhtu. Pariis 1966
KAVA
00:10 Korpallistuudio*
00:25 Korpall. BC *
00:25 Pillimeeste klubi*
03:25 Jäljed*
03:55 TÄNA*
04:15 InfoTV

PÜHAPÄEV, 13.11

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Meistrite linn*
10:00 Kultuuritehas*
10:30 Terve tervis
11:00 Linna aed
11:30 Tallinlase tarbeks
12:00 Suured helid. Birgitta festival 2010. Lühiballetid
13:35 Koos parima sõbraga*
13:55 Korpallistuudio*
14:10 Korpall. BC
16:10 Sissepiiratud kindlus *
17:35 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke
18:15 Triangel
18:45 Tallinn, olen kuulus!
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Euroopa tee
21:05 Terve tervis*
21:35 Pariis
23:40 KAVA
23:45 Tallinn, olen kuulus! *
01:30 TÄNA*
01:50 Pariis*
03:55 InfoTV

Nädala juubilar LEIVI ŠER 70

Tallinna 14. kodurahufoorumi moderaator, Eesti Vähemusrahvuste Esindajate Koja juhatuse liige, omavalitsustegelane ja ajakirjanik Leivi Šer saab täna 70-aastaseks. Sel puhul sai juubilarile esitatud kolm küsimust.

Miks toetasite 1980. aastate lõpul Rahvarinnet, aga mitte Interliikumist?

Kasvasin üles tõelise nõukogude lapsena ning isegi küsisin oma emalt: "Kui Stalin on kõigi nõukogude laste isa, kas see tähendab, et ta on ka minu isa?" Ema oli saanud mu isaga koos elada kõigest pool aastat – isa hukkus kolm kuud enne minu sündi Tallinna kaitselahingutes. Esimesed kahtlused külvatas minu minusse võõrasisa, kes oli kümme aastat istunud vangilaagris, süüdistatuna VNFSV kriminaalkoodeksi § 58 l. 10 alusel kontrrevolutsioonilises propagandas. Asi oli selles, et sõja puhkedes Uljanovskisse evakueerituna oli ta sealses Lenini muuseumis Uljanovite perekonnast nähes kõva häälega kuulutanud, et sama foto olla ka tema vanaema albumis. Tõepoolest, vanaema neipõlvnenimi oli sama, mis Lenini emal, – Blank. Üksnes mõtegi ühe juudi võimalikust sugulusest maailma proletariaadi juhiga leiti ülikarmi karistust väärivat. Pealegi oli kõik kuuldavale toodud tunnustajate juuresolekul! Aga kui võõrasisa jutustas, mida kõike oli laagrites toime pandud, pistsin karjuma, et ta valetab, sest niisuguseid asju ei saanud olla. Kuid miski minus hakkas kuuldu tõttu siiski mõranema...

NLKP-sse astusin sõjaväes 1960. aastate algul, nn sulajaajal, kui näis, et riigis miski hakkab muutuma. August 1968 – Nõukogude vägede sisseviimine Tšehhoslovakkiasse – hajutas need lootused.

Ajakirjanikutöö võimaldas mul lähemalt tutvuda Eesti NSV tollase ladvikuga. Peab ütleva, et selles leidis väga korralikke inimesi. Seniajani tunnen sügavat lugupidamist Johannes Käbini ja Arnold Greeni suhtes ning isegi, nii imelik kui see ka pole, ENSV KGB ülema August Porgi vastu. Kui poleks olnud neid mehi, poleks 1949. aasta küüditamine jäänud viimaseks ning dissidentide kohtuprotsesse oleks peetud sadade, kui mitte tuhandete üle. Rääkimata juba sellest, et Eesti elatustase poleks olnud Nõukogude Liidu kõrgeim.

Kuid selliste meeste asemele täidid Karl Vainod ja kindral Kortelainenid. Üksnes jõu najal püsinud režiim mandus silmanähtavalt.

Mihhail Gorbatšov, keda pean silmapaistvaks poliitikategelaseks, mõistis seda. Kuid nõukoguliku režiimi kasvandikuna püüdis ta seda reformida režiimi raamest väljumata, ent see oli võimatu. Üleliidulises põllumajandusökonoomika uurimise instituudis töötatud aastad võimaldasid mul olu-

korda mõista – hiigelriigi juhtimine ühestainsast keskusest tagas ebaedu.

Seepärast ei saanudki need poliitilised liikumised, mis 1980. aastate lõpul ja 1990. aastate algul taotlesid NSV Liidu säilitamist, äratada minus poolehoidu. Kuigi ka Eesti eraldumise idee hirmutas algul samuti oma võimalike tagajärgedega.

Osaledes ajakirjanikuna NSV Liidu Rahvasaadikute Kongressi istungitel, sain jälgida kolme mehe – Vaino Väljase, Arnold Rüütli ja Indrek Toome – tegutsemist. Olen veendunud, et kui poleks olnud neid, esma-joones aga Väljast, voolanuks

Eestis veri. Marurahvuslastele ERSP-st ja Eesti Kongressist läks seda vaja enda tähtsuse tõstmiseks, ning välja mindi avalikele provokatsioonidele. Seda, mis on natsionalism oma mis tahes ilmingutes – alates natsismist ja šovinismist kuni antisemitismini – olen võinud tunda omal nahal.

Eesti ultratel tuleks meeles pidada, missugust rolli etendasid Eesti riigi iseseisvuse taastamisel Vene demokraadid, ja mitte unustada, et Eesti Vabariigi tunnustamise laviinile ei pannud alust mitte Island, kelle suhtes tunnen sügavat austust, vaid Boriss Jeltsini dekreet,

mille sünni juures olemisest võin uhkust tunda.

Miks astusite Eestimaa Ühendatud Rahvaparteisse?

Mõistsin, et 1992. aastal jäid natsionalistid peale seepärast, et rahvusliku eneseteadvuse pendel, mis oli pool sajandit olnud surutud vastu vasakpoolset serva, ei saanudki minna tasakaaluasendisse, vaid liikus järskult paremale. Kuid mõistmine ei tähendanud heakskiitmist.

Marurahvuslik loosung "Eesti eestlastele!" kutsus üles vastutegutsemisele. Minu arvates sai seda teha ainult selline jõud, mis tegutseb kõigi normaalsete inimeste ühistes huvides, olenemata nende etnilisest kuuluvusest, taotleb ühishuve kaitsvat riiki.

Seepärast olingi 1994. aastal asutamas erakonda, mis sai minu ettepanekul nimeks Eestimaa Ühendatud Rahvapartei (EÜRP). Ühendada tuli demokraatlike veendumustega inimesi, olgu nende rahvus milline tahes, sihiks niisugune riik, kus oleks hea elada kõigil. Seniajani on valus tunnistada, et see idee luhtus. EÜRP tõepoolest liitis väga erinevaid inimesi, kellest paljudesse suhtun praegugi siiraima austusega, ent kahjuks üks osa liikmeskonnast ei järginud sugugi mitte üllaid eesmärke. Kuigi ma polnud poliitika enam uustulnuk, mõistsin alles siis, kuis võid rääpida poliitika olla – kasusid taga ajades heitsid mõned kõrvale

kõik põhimõtted.

Valijate hääli püüdes hakkas EÜRP manduma järjekordseks "etniliseks" parteiks – sellelaadseks nagu Vene Erakond või "Isamaa". 2001. aasta lõpul astusin sellest välja. Sestpeale erakond tegelikult ongi koomaseisundis – juriidiliselt ta nagu oleks veel elus, kuigi teise nime all, kuid faktiliselt on valijad ta poliitiliselt horisondilt kustutanud.

Miks liitusite Keskerakonnaga?

Ilmselt just asjaolu, et rahvuslik komponent pole, mitte deklaratiivselt, vaid tegelikult, domineeriv vaid selle Eesti poliitilisel jõul, muutiski mind Keskerakonna poolehoidjaks. Kuigi mitmed selle partei tegelased on olnud seotud minu eluloo väga raskete lehekülgedega. Väga paljut pani paika Pronksiöö aprillis 2007 – üksnes Keskerakond astus siis resoluutselt välja ühtekoondumise vastu rahvusvaenu alusel. Peale selle, endise majanduseurijana ei saa ma toetada pöörast monetarismi ja piiritud majandusliberalismi, mida propageerivad võhiklikud inimesed, kes, olles läbi lugenud üheainsa majandusosalase raamatukese, usuvad sellesse nagu pühakirja. Eelistan "inimnäolist sotsialismi", niisugust nagu näiteks Roots. Ning sellele ongi kõige lähemal keskerakondlaste seisukohad.

Küsis Aleksandr Tsaplõgin

Mart Ummelase meediakommentaari

10 aastat tagasi

3

Ajalooks muutunud Eesti Raadio kommentaaride algus 21. septembri ja 26. oktoobri Kesknädalal

23. aprill 2001

Tere taas kuulama elektroonilistel meediakanalitel edastatavat ainsat meediakommentaari. Olen vahel mõelnud, miks on nii, et kahes suurimas päevalehes ilmub argipäeviti küll mingi meediakommentaari sarnane repliik, peamiselt küll telekraanil toimuvat kajastav, ka TV Nädalas käsitletakse aegajalt telekanalil toimuvat, kuid trükiajakirjandust ei arvusta Eestis praktiliselt keegi peale siinkõneleja.

Mis on selle salapärase vaikimisvande taga, et kõik see, mis mustvalgel paberile trükitud, jääb Eesti kultuuris väljapoole kriitikat? Võimalusi on kaks: kas on tegu täiusliku resultaadiga või siis nii kehva ja asjatundmatuga, et ei vääri arvustamistki? Tegelikult on muidugi ka kolmas võimalus: ajalehed ise ei julge ennast arvustada, sest pole kindlad, kas tegu on nende puhul täiusliku või täiesti kõlbmatu tulemusega.

Midagi salapärasest igatahes selles on, et Eestis puudub praktiliselt täielikult trükiajakirjanduses ilmuv vähegi arvestatav kriitika. Kas mitte see pole üks põhjusi, miks meie ajakirjanduse mõju ühiskonnas toimuvale on järjest vähenenud ja neljanda võimu roll üha kahvatumaks muutunud!? Näiteks tänava pole ajalehtede esikülgedel skandaalitudist enam olnud praktiliselt mingit mõju valitsuse ja teiste võimuharude tegevusele või otsustele. Üksnes õiguskaasler on tagasihoidlikult teatanud, et peab edaspidi ka ajalehes ilmutvat silmas, kaaludes põhiseadusliku korra kaitseks ettevõetavaid toiminguid.

Tegelikult johtub kõik see ajakirjanduse enda sisemisest arengust, õieti taandarengust, tema transformatsioonist avaliku arvamusel kujundaja ja demokraatliku ühiskondliku teguri rollist üha rohkem meelelahutaja, illusioonide ja ebatõeste teemade vahendajaks ja genereerijaks. Jüri Mõis või Mart Laar, Meelis

Ummelase

Lao või Mihkel Pärnoja, Edgar Savisaar või Toivo Jürgenson tunduvad ajakirjanikele üha rohkem seebiooperite või Salatoimikute kangelasena, mitte reaalsete inimestena, kellega peaks argireaalsuses arvestama või kes peaksid meiega arvestama. Stenbocki maja ja Kadrioru, linnavalitsus ja Riigikogu on asetumas samasse ritta Coca-Cola Plaza, ööklubide ja kasiinodega, kus toimub mingi lõpmatu õõpäävaringne hasartmäng, mille tulemuse otsustab pigem pime juhus või *deus ex machina*, mitte aga meiesuguste tavaliste kodanike, valijate, tarbijate ja suurel määral ka ühiskonnas toimuva läbi kannatajate tahe. Ajakirjandus arendab pidevalt

sed müüti, tuues sisse üha literatuursemad võrdlusi, olgu või eelmisest nädalast Erik Niiles Krossi puhul: luuraja külma kätte jätmise ja luurajate Valhalla, mis muudavad ühe või teise isiku ja tema teod müütilisteks, eba-reaalseteks, tegelikusest väljaspool ja kõrgemal seisvaiks, kuid mitte hukkamõistetavaiks, karistust väärivaiks. Igal juhul väljaspool demokraatlikku otsustusprotsessi olevaiks.

Umbes samalaadset müüti pakutakse meile Eesti Raudteeerastamisoperi puhul, mida on juba võrreldud maffia-sarjaga Sopranod ja mis ka tegelikkuses üha rohkem meenutab mingit itaalia makaronivesternit kui põhjamaist loogilist sündmustejada. Ka valitsuse süvenev ükskõiksus selle suhtes, mis temast all-linnas või lausa kusagil Eestimaa südames arvatakse, oleks nagu väljavõte mingist Prantsuse revolutsiooni järgsest restauratsioonija eblakast seltskonnaromaanist, igal juhul mitte "Tõe ja õiguse" traditsioonil kasvunud kriitilise realismi paradigmat põhinev.

Kui võim ja otsustajad on müstologiseeritud ja müstifitseeritud, siis

veelgi kummalisemapildi saame niinimetatud tavaliste inimeste elust, mis jõuab avalikkuseni läbi meditsiiniliste kurioosumite (HIV-haige beebi, erilist südameoperatsiooni nõudev laps, hüperaktiivne vanur, kümneid kilo mahavõtvad kaalujälgijatest friigid jne jne) või siis sotsiaalse alamaailma õuduste kambri näidete varal – võika kriminaalsuse, perverssuste ja kurioosumite kaudu. Press kajastab niinimetatud tavalist eestlast valdavalt kui mingit Mäeotsa Jeppet või Ahjualust, kelle rumalus on ühendatud piiritu ahnuse ja hoolimatusega teistest kaaskodanikest, kes on valmis maha raiuma vanavane-mailt päritud metsa, et osta mersu, kindlustusraha lootuses tule otsa pistma kodutalule ning käima aastakümneid kohutõdede-vendadega tagahoovis oleva peldiku pärast, või siis oma naabri lihtsalt sõelapõhjaks tulistama, kui too ei nõustu krundipiire kolme meetri võrra kaevust eemale nihutama.

Kurikuulus tädi Maali on just taolise ajakirjanduse produkt, pimesi omakasu järgiv, nõukogude aega selle relativistliku moraali pärast tagaigatsev ja populistlikest

loosungeist ennast iga hetk petta laskev vanemapoolne eesti inimene, niieeldatav maakas, salaviinajoodik, kolhoositraktorist ja reumahaige lüpsja-karjatalitaja. Selline, kes ei saa veel oma suures rumaluses paraku aru, et eestlane olla pole mitte uhke ja hää, vaid loll ja piinlik. Et tuleks olla hoopis kender ja vibe, uimastipilves ja newyorgis. Just seda õpetab meile nädalast-nädalasse näiteks seltskonnajama kriitpaberil (ei sobi siis kempuski kasutada) kümneis tuhandeis eksemplarides paljundav Eesti Ekspress, ebaeestluse lipulaev ja elukauguse Eiffeli torn. Teised ajalehed ja meediakanalid astuvad aga jõudsalt tema jälgedes, tehes seda sageli oma südame-tunnistuse jäänustest vabanemise kibeda hinnaga, teisenedes üha tarbetumaks ripatseiks Eesti ühiskonna küljes, setu sõlgedeks, mis valmistatud Singapuris, ja pasteldeks, mis pressitud plastmassist.

Ajakirjandus on muutumas oma saba kugistavaks maoks, mille kadumist ühel hetkel keegi enam tähelegi ei paneks. Proovige, jätke nädalaks ajalehed lugemata, ja mis juhtub!? Vähemasti midagi halba küll mitte.